

POJEM · SOUKROMÍ A BEZPEČNOST

Masový dohled

Telefon, kamera, platební služba nebo sociální síť zanechávají jednotlivé digitální stopy. Masový dohled vzniká tehdy, když se informace o rozsáhlé populaci systematicky sbírají, uchovávají, propojují nebo vyhodnocují bez předchozího individuálního podezření — a osoby či vzorce se v nich hledají až následně.

Masový dohled (anglicky mass surveillance) označuje systematické shromažďování, zaznamenávání, propojování nebo vyhodnocování informací o velkém počtu lidí, aniž by vůči každému z nich existovalo předchozí individuální podezření z protiprávního jednání.

Rozhodující není jen velikost databáze, ale způsob, jakým byli sledovaní lidé vybráni.

Hranice vede před začátkem sběru

Cílený dohled

Odposlech konkrétního člověka, vůči němuž existuje důvodné podezření a jehož sledování bylo individuálně povoleno.

Masový dohled

Údaje milionů lidí se preventivně uloží pro případ, že se některé později budou hodit při vyšetřování.

Ne každé sledování je masové

Samotná bezpečnostní kamera zpravidla nestačí. Charakter se mění propojením tisíců kamer, automatickým rozpoznáváním a napojením na databáze.

Šest vrstev digitální stopy

Komunikační metadata

Kdo s kým mluvil, kdy, jak dlouho, odkud, přes jakou IP adresu, zařízení nebo SIM kartu. Bez obsahu lze odhalit vztahy, pohyb i návyky.

Biometrie

Obličej, otisky, duhovka, hlas, DNA i způsob chůze mohou sloužit k identifikaci. Na rozdíl od hesla je většinou nelze jednoduše změnit.

Internetový provoz

Komunikace prochází kabely, datovými centry a směrovači. V určitých uzlech ji lze zachytávat a automaticky filtrovat podle adres či identifikátorů.

Poloha

Přibližnou polohu ukáže mobilní síť, přesnější GPS aplikace a Wi-Fi. Falešná základnová stanice může zachytit telefony v širokém okolí.

Kamery

Propojená síť může zpětně rekonstruovat pohyb nebo vyhledávat osoby v reálném čase podle obličeje či registrační značky.

Veřejná a firemní data

Sociální sítě, vyhledávání, nákupy, cloud i reklamní systémy vytvářejí veřejno-soukromý ekosystém, z něhož může stát údaje získávat.

OD ZÁZNAMU K ROZHODNUTÍ

Plošný sběr je jen první úroveň. Následuje uchovávání, automatická analýza a propojování, strojové vyhledávání jednotlivců či vzorců a nakonec vyhodnocení vybraných záznamů člověkem. Umělá inteligence dovoluje průběžně třídit miliony položek a předkládat operátorům jen výsledky odpovídající kritériím. Tím se z pouhého archivu stává systém, který data interpretuje, klasifikuje a spojuje.

Protest proti masovému dohledu v americkém Washingtonu, 26. října 2013. · Elvert Barnes, CC BY-SA 2.0

2013

Edward Snowden zveřejnil dokumenty o programech NSA. Odhalení změnila debatu o digitálním soukromí a vedla k soudním sporům, reformám i širšímu používání koncového šifrování.

1,8 %

nanejvýš takový podíl z 225 analyzovaných amerických případů džihádisticky motivované činnosti odstartoval plošný sběr telefonních metadat. Ve většině rozhodly tradiční vyšetřovací prostředky.

Argumenty ve prospěch

Neznámá hrozba

Systém může hledat vztahy a vzorce, i když totožnost pachatele předem není známa.

Rychlost v krizi

Existující databáze může urychlit rozbor vztahů oproti získávání všech údajů od začátku.

Zpětný pohled

Po zjištění podezřelého lze z historických dat rekonstruovat jeho dřívější kontakty a pohyb.

Není bez podmínek

Evropský soud připustil hromadné zachytávání pro národní bezpečnost, ale požaduje nezávislou autorizaci, nezbytnost, proporcionalitu a následný dohled.

Argumenty proti · výběr

Soukromí není utajování viny

Zdravotní stav, vztahy, finance nebo politické postoje mohou být citlivé, aniž jsou nezákonné.

Falešné poplachy

Při hledání vzácného znaku mezi miliony lidí označí i přesný algoritmus řadu nevinných osob.

Odrážející účinek

Už vědomí možnosti sledování může tlumit legální vyhledávání informací, projevy, demonstrace a sdružování.

Moc a budoucí účel

Databáze přežívají své tvůrce. Systém pro terorismus se může postupně rozšířit na méně závažné delikty či jiné účely.

CELÉ HESLO NAJDEŠ NA

[libertypedie.cz/wiki/Masový dohled](https://libertypedie.cz/wiki/Masový_dohled)

Stav k revizi 3422 z 31. 8. 2026 · plakát vytvořen 1. 9. 2026
Obsah plakátu i hesla: CC BY-SA 4.0

